

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1922 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare anslag till kolonisation å kronoparker.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 13 april 1922 avlåten till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 245, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen

dels medgiva, att upplåtelser av högst omkring 50 kolonat å Mötingselbergets, Bockens och Grundträsklidens eller annan lämplig kronopark må ske i huvudsaklig överensstämmelse med norrländska kolonisationskommitténs beträffande nämnda kronoparker nu framlagda förslag,

dels ock för anordnande av dessa kolonat anvisa å tilläggsstat för 1922 ett förslagsanslag av 150,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet.

Under punkt 110 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t gjort framställning till riksdagen angående fortsättande av försökskolonisationen å kronoparker i Norrland. Framställningen har av riksdagens båda kamrar bifallits.

Kostnaderna för den nu föreslagna kolonisationen har av kolonisationskommittén beräknats sålunda å Mötingselbergets kronopark:

Byggnadshjälp	25 kolonat	à kr. 4,500	kr. 112,500
Vägar	18 kilometer	» » 3,500	» 63,000
Dikning	340 hektar	» » 100	» 34,000
Odlingshjälp	20 kolonat	» » 500	» 10,000
Odlingspremie	20 »	» » 500	» 10,000
Maskiner och redskap			» 5,000
Den lokala ledningen jämte utläggande av kolonaten m. m.			» 17,000
			<hr/>
			Summa kronor 251,500,

varav för 1922 75,000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 10 saml. 22 häft. (Nr 39.)

å Bockens och Grundträsklidens kronoparker sålunda:

Byggnadshjälp	25 kolonat	å kr. 4,500	kr. 112,500
Vägar	26 kilometer	» » 3,000	» 78,000
Dikning	280 hektar	» » 100	» 28,000
Odlingshjälp	16 kolonat	» » 500	» 8,000
Odlingspremie	16 »	» » 500	» 8,000
Maskiner och redskap			» 5,000
Arbetsledare jämte utläggande av kolonat m. m.			» 17,000

Summa kronor 256,500,

varav för 1922 75,000 kronor.

Kolonisationskommitténs förslag innefattar vidare:

att kolonatens maximiantal måtte bestämmas på Mötingselbergets kronopark till 25 samt på Bockens och Grundträsklidens kronoparker till samma antal;

att upplåtelseerna måtte såväl å Mötingselbergets som å Bockens och Grundträsklidens kronoparker avse till övervägande del kolonat av större typ jämte några av mindre typ;

att samtliga kolonat skulle bebyggas genom kolonisternas egen försorg;

att ledningen av kolonisationsföretag å Mötingselbergets kronopark såväl som å Bockens och Grundträsklidens kronoparker måtte uppdragas åt statens kolonisationsnämnd;

att kolonist tillkommande byggnadshjälp måtte å samtliga ifrågasatta kolonisationsområden bestämmas till 4,500 kronor;

att vid kolonatens upplåtande måtte lända till efterrättelse de av Kungl. Maj:t och riksdagen enligt Kungl. Maj:ts brev den 26 mars 1920 i fråga om därvid beslutade kolonisationsförsök fastställda grunder (se prop. 198/1918 sid. 22—26 samt 38 och 39; IX H. T. 1919 sid. 353 samt 1920 sid. 417 och 418).

Utskottet.

Av statsrådsprotokollet framgår, att förevarande proposition för-
anletts av en framställning från ett 40-tal arbetslösa industriarbetare i
Eskilstuna om åtgärder för upplåtande av ytterligare kolonat i Norrland.
Sökandena, som ursprungligen bildat en förening för jordkolonisation i
Sverige, hade sedermera fördelat sig i två föreningar med ungefär lika
många medlemmar i varje, av vilka medlemmarna i den ena oavsett om
tillfälle till eget hem kunde beredas dem i mellersta Sverige ville för-
lägga sin verksamhet till Norrland. Den av kolonisationskommittén fram-
lagda planen för företagens realiserande hade så uppgjorts, att därigenom
ett av de sökande framställt önskemål, att till inbördes hjälp och sam-

verkan bliva sammanförda till ett högst två kolonisationsområden, skulle kunna tillmötesgås.

Utskottet förbiser icke de svårigheter av skilda slag, vilka såsom särskilt kolonisationskommittén framhållit torde vara förknippade med bosättning i den norrländska ödebygden, svårigheter som torde bliva än större för sådana personer, vilka i likhet med de sökande komma från sydligare välbelägna delar av landet. Då emellertid sökandena synas hava med stor energi ådagalagt sin vilja att genom kolonisationsarbete söka bereda sin utkomst, synes utskottet denna strävan böra mötas med förståelse från statsmakternas sida. Då det emellertid för detta liksom för varje kolonisationsarbets framgångsrika bedrivande torde vara av avgörande betydelse, att kolonisterna äro personer med egenskaper, som göra dem lämpliga för arbetet i fråga, är utskottet övertygat, att kolonisationsnämnden, som enligt förslaget skall hava ledningen av kolonisationsarbetet, låter sig angeläget vara tillse, att vederbörande kolonister äga för detsamma nödiga förutsättningar.

Mot de verkställda kostnadsberäkningarna för ifrågavarande företag, vilket liksom tidigare beslutade liknande företag torde vara att betrakta såsom rena kolonisationsförsök beträffande Norrland, har utskottet intet att erinra, liksom ej heller mot vad departementschefen i övrigt i ärendet anfört.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

dels medgiva, att upplåtelser av högst omkring 50 kolonat å Mötingselbergets, Bockens och Grundträsklidens eller annan lämplig kronopark må ske i huvudsaklig överensstämmelse med norrländska kolonisationskommitténs beträffande nämnda kronoparker framlagda förslag,

dels ock för anordnande av dessa kolonat anvisa å tilläggsstat för 1922 ett förslagsanslag av 150,000 kronor.

Stockholm den 12 maj 1922.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Persson* i Malmö, *Sederholm*, *Hellström*, *Dalberg*, *Hagfält*, *Enhörning*, *Andersson* i Fältenborg och *Gabrielsson* samt

från andra kammaren: herrar greve *Hamilton*, *Nilsson* i Tånga, friherre *Hermelin*, *Lundström*, *Wahlstedt*, *Hedlund* i Häste, *Pettersson* i Ståringe och *Igel*.